

ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Висвітлено сутності, розвиток методики аналізу й управління ризиками інвестиційних проектів підприємств.

Ключові слова: ризик, інвестиції, підприємство.

Abstract

The essence, development of methods of analysis and risk management of investment projects of enterprises are covered.

Keywords: risk, investment, enterprise.

Вступ

Одним з основних стримуючих факторів стійкого розвитку підприємств промисловості будівельних матеріалів, зокрема швидких темпів впровадження у виробництво сучасних досягнень НТП, високих технологій і передових засобів праці тощо, є значний ризик інвестицій в дану сферу економіки.

У зв'язку з цим головне завдання інвестиційного менеджменту підприємств галузі полягає у визначенні реальної ефективності капітальних вкладень, які передбачаються інвестиційним проектом, та рівня інвестиційного ризику, аналізуванні можливостей одержання як прибутку, так і збитків. У цьому контексті зрозумілою стає мета аналізу ризику: надати потенційним партнерам або учасникам інвестиційного процесу необхідну інформацію для прийняття рішення та розробити систему заходів, які, з одного боку, не допускають, запобігають або зменшують величину збитків від дії факторів ризику, а з іншого – забезпечують не тільки нейтралізацію або компенсацію ймовірних негативних результатів, але і дозволяють максимально використати їх для отримання підприємством високого доходу.

На основі якісного аналізу інвестиційних ризиків та оцінки ймовірних втрат від настання ризикової події розробляється програма управління ризиками конкретного інвестиційного проекту.

Основний зміст

Теоретичним, методологічним, методичним аспектам і практичному вирішенню проблеми мінімізації інвестиційного ризику присвячено наукові праці багатьох вітчизняних й іноземних учених-економістів, зокрема Г. Александера, Дж. Бейлі, І.О. Бланка, Г. Бірмана, В.А. Верби, В.В. Вітлінського, Л. Гітмана, Т.В. Майорової, А.А. Пересади, В. Шарпа, С. Шмідта, Н.А. Хрущ, О.М. Ястремської та багатьох інших. Водночас, додаткового дослідження, аналізування, систематики та осмислення заслуговують ризики інвестиційних проектів підприємств промисловості будівельних матеріалів, чому і присвячена ця стаття.

Метою дослідження є висвітлення сутності, розвиток методики аналізу й управління ризиками інвестиційних проектів підприємств.

Управління інвестиціями на підприємстві має певну специфіку, яка, зокрема, пов'язана з факторами ризику. У науковій літературі інвестиційний ризик, зазвичай, трактується як, по-перше, імовірність виникнення фінансових втрат внаслідок невизначеності умов інвестиційної діяльності, а по-друге, як можливість нездійснення запланованих цілей інвестування.

Неоднозначність у розумінні сутності та економічного змісту інвестиційного ризику обумовлена, зокрема, співвідношенням його об'єктивних і суб'єктивних сторін.

Суб'єктивно-об'єктивна природа інвестиційного ризику характеризується процесами як суб'єктивного характеру, оскільки особи, які приймають рішення, по-різному сприймають однаковий рівень ризику, так і об'єктивного характеру, тобто такими, існування яких не залежить від волі та свідомості людини.

Управлінням ризиками - це вид управлінської діяльності щодо їхньої класифікації, ідентифікації, аналізу й оцінки, в також розробки та впровадження заходів захисту від ризику. Ідентифікація та аналіз ризиків передбачатимуть визначення їхнього переліку та можливостей виникнення з точки зору ймовірності, встановлення ступеня їхньої пріоритетності, виявлення несприятливих і сприятливих наслідків при їхньому настанні.

Оцінка ризиків пов'язана з визначенням очікуваних доходів та можливих втрат, тобто полягає в оцінці можливих наслідків для суб'єкта господарювання. Зовнішні інвестиційні ризики не залежать від підприємства, а тому їх слід враховувати не тільки для кожного конкретного суб'єкта господарювання, але і для групи схожих підприємств. Оцінку зовнішніх ризиків доцільно проводити централізовано із залученням зовнішніх і внутрішніх експертів через встановлення відповідних рейтингів для всіх підприємств галузі. Внутрішні інвестиційні ризики для кожного конкретного підприємства є суто індивідуальними. Тому їхню оцінку слід проводити спеціалістами підприємства за допомогою внутрішньої методики.

При оцінці ризику інвестиційних проектів широкого використання отримали кількісні методи, такі як: статистичний метод, метод аналізу чутливості, метод розрахунку критичних точок, методи сценаріїв та імітаційного моделювання, метод коригування ставки дисконтування тощо.

Слід зазначити, що підприємства не можуть обмежити вплив ризиків, які пов'язані, зокрема, із загальною політичною та економічною ситуацією в країні. Проте, їх обов'язково слід враховувати при формуванні та реалізації інвестиційних проектів економічних суб'єктів. Підприємства промисловості будівельних матеріалів можуть через професійні об'єднання виробників ініціювати законодавчі пропозиції, які поліпшили б ситуацію в галузі і, загалом, у будівельній сфері України. Загалом, для оптимізації програми дій необхідно постійно стежити за подіями на ринку, швидко реагувати на політичні й економічні зміни, проводити постійний моніторинг процесів, що відбуваються на підприємстві під впливом факторів його зовнішнього та внутрішнього середовища.

Висновки

Отже, при прийнятті інвестиційних рішень керівники підприємств обов'язково мають враховувати вплив ризиків, що є визначальним фактором забезпечення ефективності інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в умовах дефіциту інвестиційних ресурсів і низької інвестиційної привабливості українських підприємств. Оперативне прийняття та реалізація таких рішень дозволяє знизити ризик виникнення небажаних наслідків для підприємства або максимально використати їх для отримання підприємством економічної вигоди. Класифікація, ідентифікація, аналіз та якісна оцінка інвестиційних ризиків, а також впроваджена на підприємстві системи заходів з мінімізації їхнього негативного впливу збільшують ймовірність отримання прогнозованого кінцевого результату від реалізації проекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Павловська Л. Д. Інвестиційне забезпечення економічного розвитку сільськогосподарських підприємств: монографія / Л. Д. Павловська, В. М. Ходаківський. – Житомир: Полісся, 2015. – 235 с.
2. Прохорова В. В. Формування конкурентної стратегії підприємств на засадах інноваційно-спрямованого інвестування: монографія / В. В. Прохорова, В. М. Проценко, В. І. Чобіток. – Херсон: Гринь Д. С. [вид.], 2016. – 287 с.
3. Череп А. В. Напрями забезпечення ефективності управління інвестиційною діяльністю в інноваційний розвиток підприємств машинобудування: монографія / Череп А. В., Кушнір С. О. – Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – 211 с.
4. Інвестиційна привабливість підприємства: колект. монографія / за заг. ред. Т. Є. Андреевої. – Харків : Панов А. М., 2016. – 89 с.

Науковий керівник: **Мацкевічус Світлана Стасисівна** – ст. викладач кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Ірина Леонідівна Медяна – студентка факультету менеджменту та інформаційних технологій, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: fm.ub16.mediana@gmail.com

Scientific supervisor: **Matskevichus Svitlana S.** – senior lecturer of the Department of Economics of enterprise and production management, Vinnytsia national technical University, Vinnytsia

Irina L. Mediana - student at the Faculty of Management and Information Technology, Vinnytsia national technical university, Vinnitsa.